

Een goed gesprek met Max Westerman

& Boom Chicago

FOTO'S JEAN-PIERRE JANS

V.l.n.r. Greg Shapiro, Max Westerman en Pep Rosenfeld

Het was het weekeinde van 9/11, tien jaar later. Ik deed destijds verslag van de aanslagen. Dus was ik nu te gast in menig radioprogramma. Om nog eens te vertellen hoe het toen was – en hoe ik me nu in dit herdenkingsweekeinde voelde. Ik durf het hier wel toe te geven: tussen al die sombere interviews door heb ik onbedaarlijk zitten lachen. Sorry, niet mijn schuld, maar die van Boom Chicago, het Amerikaanse comedygezelschap dat huist aan het Leidseplein, in hetzelfde theater waar Wim Kan, Wim Sonneveld en Toon Hermans ooit begonnen. Om de paar maanden bedenken ze een nieuwe show, en nu presenteerden ze *9/11 Forever* – de enige

politieke comedyshow ter wereld over de gevolgen van de aanslagen. Op hilarische wijze stelden ze alle juiste vragen. De avond riep bij mij nog andere vragen op, die ik aan tafel in het gezellige theater stel aan Andrew Moskos en Jon 'Pep' Rosenfeld, de oprichters en eigenaars van Boom Chicago, en de twee andere kernleden van de cast, Gregory Shapiro en Michael Orton-Toliver.

Wat doet een stel Amerikaanse comedians eigenlijk in Amsterdam?

Andrew: "Pep en ik zijn al sinds ons negende elkaars beste vrienden, al dertig jaar. We kwamen in 1993 als toeristen naar Amsterdam en raakten op slag

verliefd op de stad. Hier wilden we wonen! We hebben die wens verenigd met onze liefde voor improvisatie-comedy en business en zijn Boom Chicago begonnen."

Hoe werden jullie en je idee ontvangen?

"We schreven de gemeente aan met ons plan en vroegen wat ze ervan vonden. We kregen keurig antwoord, dat wel. Maar ze vonden het een kansloos idee: Nederlanders willen geen show in het Engels zien, toeristen willen helemaal geen show zien, en je kunt hier niet overleven zonder subsidie – die je niet gaat krijgen. Dus, schreven ze, denk er nog maar eens goed over na."

Greg: "Op één punt hadden ze gelijk: geen subsidie!"
Jullie hebben het al die jaren zonder een cent subsidie gedaan?

Greg: "Ja, en zo hebben we leren overleven. Anders waren we nu met alle bezuinigingen waarschijnlijk voor de bijl gegaan."

Zijn jullie echt onder een brug begonnen? Of is dat een romantisch marketingsprookje?

Andrew: "In het begin hadden we geen oefenruimte, dus repeteerden we onder een brug bij het Centraal Station. Het was er toen nog niet zo druk."

Pep: "Waar heb je het over! Er denderde iedere paar minuten een trein boven ons hoofd!"

Andrew: "Als je uit Chicago komt ben je gewend te roeien met de riemen die je hebt. Die stad is het epicentrum van de Amerikaanse comedyscene. Op een zaterdagavond kun je er op wel veertig plaatsen terecht voor een voorstelling. Omdat de concurrentie zo heftig is, ben je ook niet te beroerd om in het begin van je carrière je grappen achter in een groezelige bar en voor nop te maken."

Pep: "Zo zijn wij hier ook begonnen. De eerste jaren stonden we iedere dag zelf voor het station onze foldertjes uit te delen. Dat was de deal: je vult eerst het theater, dan mag je optreden!"

Intussen vind je bij alle populaire comedy-shows op de Amerikaanse tv talenten die

bij jullie zijn begonnen. Is Amsterdam een kweekvijver geworden voor Amerikaanse comedians?

Greg: "Ja, grappig hè? Toen ik in 1994 begon, was Amsterdam wel leuk maar beslist geen goede carrière-stap. Nu is het een extreem goede stap en wordt Boom Chicago gezien als de perfecte springplank."

Andrew: "We hebben net audities georganiseerd in Chicago en Los Angeles. Er kwamen maar liefst vierhonderd kandidaten opdagen waar we er drie uit hebben gepikt."

Ik heb me nooit gerealiseerd dat Boom Chicago zo'n big deal is!

Andrew: "Het nederige begin is de charme van ons verhaal. Maar er werken hier nu, inclusief bar- en administratief personeel, tachtig mensen, onder wie vijftien artiesten uit Amerika. We doen iedere dag shows, maar hebben ook een gezelschap dat door het land reist en we maken filmpjes (waaronder *SpongeBob SquarePants in China*, 77 miljoen keer

bekeken en de populairste Nederlandse clip op YouTube – red.)"
En daarnaast serveren jullie ook nog een fatsoenlijke maaltijd, thanks!

Andrew: "We kookten eerst alleen voor onszelf. Toen dachten we: hé, al die toeschouwers gaan eerst ergens eten. Waarom niet bij ons? Zo werd ons menu geboren, met Amerikaanse klassiekers als *pumpkin soup*, ribbysteak en *burgers* natuurlijk. Ik weet niet of Johannes van Dam ervan in extase zou raken, maar het is goed eten voor een goede prijs."
Toen jullie arriveerden, was Nederland nog gastvrij. Dat is nu anders. Stoort het anti-immigrantensentiment jullie of is het juist een goede bron van grappen?

Pep: "Allebei. Het is een bron van komisch materiaal, maar op dezelfde manier als George W. Bush dat ook was. We zijn blij dat we die inspiratiebron kwijt zijn!"

Greg: "Dat Henk en Ingrid-kabinet mag van mij ook weg. Mijn gevoel voor humor zal er niet onder lijden."

'In het begin repeteerden we onder een brug bij het Centraal Station. Het was daar toen nog niet zo druk.'

Links Andrew Moskos, tweede van rechts Michael Orton-Toliver

► *Zakenblad Forbes publiceerde een kritische column over de kwestie-Mauro. De kop was 'Dutch Shame'. Is ons imago in Amerika aan het veranderen?*

Greg: "Absoluut. Het is een ramp, en de Nederlanders hebben het niet door. Ze zijn al een paar jaar bezig hun gunstige imago naar de knoppen te helpen. Voor 9/11 waren ze in Amerika bekend vanwege hun tolerantie, nu vanwege Geert Wilders. Dat is niet goed als je leeft van het buitenland."

Andrew: "Nederland is een populaire standplaats voor buitenlandse bedrijven. Natuurlijk helpt het gunstige belastingklimaat. Maar ze komen ook voor de jeugdige, dynamische energie en tolerante sfeer. Nederlandse bedrijven in nieuwe, creatieve sectoren als design, games en mode zijn ook sterk afhankelijk van het open en internationale imago van Nederland. Waarom zijn er zo veel restaurants in Amsterdam, waarom zo veel winkels die steeds langer openblijven? Juist. Dankjewel buitenlanders!"

Maar die buitenlanders blijven toch niet weg vanwege Geert Wilders?

Greg: "Ja, dat doen ze wel. Hij is de enige Bekende Nederlander die Amerikanen voortdurend op het scherm zien."

Michael: "Dat is echt niet goed voor

jullie hoor, Geert als Hollandse poster boy: het gezellige, vriendelijke, gastvrije gezicht van het tolerante Nederland, haha!"

Greg: "Uit heel Amerika krijg ik e-mailtjes: wat is er in hemelsnaam aan de hand bij jullie?"

Maar van dat antibuitenlandersfeertje merk je weinig in Amsterdam.

Andrew: "Amsterdam heeft zo zijn eigen problemen. Wat dacht je van berichten in de Amerikaanse pers dat het red-light district wordt teruggedrongen en dat ze de coffeeshops willen aanpakken? *Great Holland promotion*, maar niet heus."

Pep: "Even een bekentenis: Andrew en ik kwamen hier als drugstoeristen. We waren hier op zo'n klassieke Amerikaanse wervelwindvakantie, twee dagen hier, twee dagen daar. Voordat we naar Griekenland gingen, waar onze grootouders vandaan komen, kwamen we naar Amsterdam om hasj te kopen. We rookten een joint en kwamen op het idee van Boom Chicago. Zonder drugs zou het niet gebeurd zijn!"

Andrew: "De hasj leidde tot goede ideeën en die ideeën leidden tot jaarlijks een miljoen euro belastinginkomsten van Boom Chicago voor de Nederlandse staat. Tolerantie is *good for business*; het stelt echt wel wat meer voor dan Engelse toeristen

die op straat lopen over te geven." *Misschien is het een fase waar we doorheen moeten. Jullie hadden ook je conservatieve jaren met Bush, voordat jullie met Obama een andere koers kozen.*

Michael: "Misschien is het een fase, maar fases zijn shit! En Nederland is toch ook geen teenager. *Jesus Christ*, jullie zijn je puberteit nu toch wel voorbij! Word weer volwassen!"

Greg: "Het probleem is niet alleen Geert Wilders, maar ook de toenemende vertrutting en in Amsterdam is dat de schuld van de PvdA."

Andrew: "Sinds 1 november zijn de horecaregeltjes weer strenger. Geen terrasjes in de winter! Stel je voor, als er vreemd genoeg eens een warme avond in december zou zijn, wil de stad je verbieden buiten te zitten! Almaar nieuwe regeltjes bedenken ze, en op alles wat je als ondernemer voorstelt krijg je een 'nee'. Als ze niet oppassen, wordt Amsterdam als Zwitserland: keurig, duur en saai. Fijne stad, Genève, maar staat het bekend om zijn jonge, bruisende energie? Dat is de keuze voor Amsterdam: willen jullie Genève-light worden of Barcelona-plus?"

In jullie shows nemen jullie zowel de Hollandse als de Amerikaanse politiek op de hak. Zijn er overeenkomsten?

Greg: "Meer dan ooit. De PVV en de Tea Party zijn beide ontstaan omdat een deel van het electoraat voelde dat de bestaande partijen niet naar ze luisterden."

Pep: "En allebei hebben ze onevenredig veel invloed. Terwijl ze afgemeten aan hun percentage van de kiezers x-deel van de macht verdienen, hebben ze drie keer zoveel!"

Greg: "Hebben we het al over de christen-democraten gehad? Zou Jezus vinden dat Mauro moet blijven? Of zou hij zeggen: regels zijn regels? Zulke absurditeiten vond je in de Amerikaanse politiek altijd al. Maar nu steken de Nederlanders ons naar de kroon."

Soms krijg ik de indruk dat Nederland door de

'Geert als Hollandse poster boy: het gezellige, gastvrije gezicht van het tolerante Nederland, haha!'

Pep: "We zijn zo klaar met die afgezaagde vraag 'Waar was jij die dag?' De vraag die ertoe doet, is: waar zijn we nu, waar heeft 9/11 ons gebracht?"

Greg: "En waar gaan we heen? Die vragen staan in onze show centraal. We maken geen grapjes over mensen die uit gebouwen springen."

Nou, eentje dan, ik heb hem zelf gehoord...

Greg: "Om duidelijk te maken dat je ook te ver kunt gaan."

Andrew: "Maar het punt van de show zit in de titel *9/11 Forever*. De Tweede Wereldoorlog duurde voor Amerika vier jaar. Dit keer zijn we al tien jaar bezig. De dag na de aanslagen zei ik op AT5 dat ik bang was dat Bush een eideloze *war on terror* zou beginnen die even onsuccesvol zou blijken als de *war on drugs*. Geen unieke voorspelling; wel uniek was dat ik al sprak over een *war on terror* - vier dagen voordat Bush de term voor het eerst gebruikte. Ik was het vergeten, maar AT5 liet me onlangs de video weer zien. Dus niet George Bush heeft die term bedacht, maar ik!"

Gefeliciteerd! Zouden jullie deze show trouwens ook in Amerika kunnen doen?

Greg: "Nee, te gevoelig. Ik heb nog steeds bonje met familieleden omdat ik in de weken na 9/11 wat kritische vragen durfde te stellen. Op de tiende herdenkingsdag stuurde ik een tweet door van een Hollands-Afghaanse komiek. Die vroeg zich af of we behalve aan de drieduizend doden in Amerika ook wat aandacht konden schenken aan de honderdduizend in Irak en Afghanistan. Of waren die slechts een statistisch gegeven? Tjonge, de hatemail die ik kreeg uit Amerika! Mensen schreven: jij moet Amerika wel haten om zo'n afschuwelijke grap te maken. En het

was niet eens een grap! Ik herhaalde een opmerking van een Afghaanse burger die ieder recht had om dat punt te maken."

Zijn Nederlanders een goed publiek? Kunnen wij wel tegen jullie grappen?

Andrew: "Ja. Als handelsnatie zijn jullie meer gewend aan ideeën die van buitenaf komen. Jullie kunnen ook om jezelf lachen. Bovendien volgen jullie het nieuws."

Michael: "Veel Nederlanders weten meer van Amerikaanse politiek dan Amerikanen."

Andrew: "Amsterdam is in Europa echt de perfecte plek voor ons. Stel je voor, een van de grootste shows hier is in een buitenlandse taal! Dat zou onmogelijk zijn in Parijs of Berlijn."

Volgens mij is Nederland het meest veramerikaaniseerde land in Europa.

Michael: "Dat geloof ik ook."

Pep: "Of zijn de Verenigde Staten het meest vernederlandste land in Amerika?" *Goed punt. De Nederlanders stonden aan de wieg.*

"Wall Street! Hollandse naam, en ze doen er hetzelfde als op de wallen. Behalve dat ze er op Wall Street beter voor betaald krijgen."

Hebben jullie zelf nog een American Dream? Droom je ervan het in Amerika te maken?

Greg: "Sommigen in onze cast wel. Maar wij niet. Ik ben een Amerikaanse Nederlander."

Andrew: "Ik ben een immigrant en gek op Amsterdam. Ik ben mede-eigenaar van een bedrijf dat creatief bezig is. We trekken volle zalen. Ik fiets in vijf minuten naar mijn werk. Wat wil ik nog meer?"

Michael: "En ik ben niet eens een van de eigenaren, maar wat een baan! Ik mag iedere avond voor een volle zaal staan. Ik betaal hier stukken minder voor mijn ziekteverzekering dan in Amerika. En ik heb geen auto nodig. In Los Angeles zat ik iedere dag vier uur op de weg. De levenskwaliteit is hier duizend keer beter. We voelen ons hier als een vis in het water."

Het is prettig om een grote vis in een kleine vijver te zijn, nietwaar?

Michael: "Dat is fijn, ja."

Pep: "In een middelgrote vijver."

Greg: "Ik hou van Holland!" |

De bar en het restaurant van The Chicago Social Club zijn iedere dag open en er is altijd een show van Boom Chicago. Op '11/9' (9 november) wordt '9/11 Forever' herhaald.

Moskos (l.) en Shapiro